

Holarct. Ecol. 6: 333–339.
 Silverberg, H. (red. cur.). 1979. Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. – Helsinki.
 Sundborg, Å., Elfström, Å. & Rudberg, S. 1980. Piteälven, Laisälven och Vindelälven. Naturförhållanden och miljöeffekter vid vattenöverledning. – UNGI Rapp. Nr. 51. 141 s.
 Ulfstrand, S. 1968. Benthic animal communities in Lap-

land streams. – Oikos Suppl. 10. 120 s.
 Ulfstrand, S. 1969. Ephemeroptera and Plecoptera from River Vindelälven in Swedish Lapland. With a discussion of the significance of nutritional and competitive factors for the life cycles. – Ent. Tidskr. 90: 145–165.
 Ulfstrand, S. 1970. Trichoptera from River Vindelälven in Swedish Lapland. A four-year study based mainly on the use of light-traps. – Ent. Tidskr. 91: 46–63.

Recension

Fältbiologerna. 1985. *Knuffa för insekter. Del I – Om insektsgrupperna och deras utseende*. 176 sidor. Boken kan beställas från Fältbiologerna, box 6022, 191 06 Sollentuna, tel. 08-754 46 40. Pris: 35 kr för medlem i SNF eller Fältbiologerna, annars 50 kr.

Fältbiologerna genomför med jämna mellanrum kampanjer ("knuffar") för att öka kunskapen om olika djur- och växtgrupper. Turen har nu kommit till insekterna, som uppmärksammas 1985–86. I samband med insektsknuffen ger Fältbiologerna ut 3 böcker om insekter: "Sveriges trollsländor" av Göran Sahlén, "Knuffa för insekter. Del I – Om insektsgrupperna och deras utseende" samt "Knuffa för insekter. Del II – Om insekternas ekologi och evolution". Den sistnämnda har i skrivande stund ännu inte kommit ut.

I "Knuffa för insekter. Del I" får vi en lättsam och trevlig introduktion till insektsgrupperna. Boken inleds med ett fyndigt skrivet kapitel om insektssystematik, vilket ger en fin bild av både den traditionella och den moderna systematiken. Ett fräscht inslag utgör avsnittet om de vetenskapliga namnen. Dessa är utan tvekan en stötesten för många nybörjare och då kan det säkert underlätta att få veta något om hur de grekiska och latinska orden uttalas och vad de betyder. Det här är ett ämne som försummas alltför ofta i insektsböcker.

Som författarna mycket riktigt påpekar måste man ha vissa kunskaper om insekternas byggnad för att kunna använda bestämningsstabeller. Här lämnar emellertid Knuffa-boken mycket i övrigt att önska. Man får till exempel aldrig i texten veta att mellankroppssegmenten benämns pro-, meso- respektive metathorax. Vidare har en rad fel insmugit sig i figurerna. I figur 1 över jordlöparen får frambröstet heta prothorax i stället för prosternum, mellanbröstet metathorax (!) i stället för mesosternum och bakbröstet mesothorax (!) i stället för metasternum. I figur 4 har man lyckats numrera stritantennens leder från fel håll. Vannalribbor och jugalribbor har bytt plats i figur 6 och samma

missöde har drabbat krävan och framtarmen i figur 8.

Bestämningsnyckeln till ordningarna är en delvis förenklad och omarbetad version av den tabell som finns i Chinerys "Nordeuropas insekter". Nyckeln är helt fri från facktermer och rikligt illustrerad, vilket gör den lättanvänd. Förenklingarna har dock medfört att några mindre insektsgrupper, bland annat vinglösa stövsländor, inte kan bestämmas till rätt ordning.

Huvuddelen av boken ägnas åt beskrivningar av de olika insektsordningarna. Av de större ordningarna får vi lära känna de viktigaste familjerna. Materialet presenteras med ett enkelt språk, mycket bilder och en hel del humor. Ett fåtal felaktigheter har slunkit igenom fackgranskningen. På sidan 75 påstår man till exempel att bärfisarnas stinkkörtlar mynnar på sista bak-kroppssegmentet hos fullvuxna djur. I figur 63 har man förväxlat *Coccinella quatuordecimpustulata* och *Propylaea quatuordecimpunctata* och på sidan 118 får man intrycket att mätarlarver i allmänhet har 2 bakre bukfotospar.

Sista kapitlet behandlar inventeringar samt insamling och preparering av insekter. Boken avslutas sedan med en litteraturförteckning som hör till det bättre som publicerats i den vägen. Listan är mycket aktuell och många arbeten är försedda med korta kommentarer om deras omfattning, användbarhet samt varifrån de kan beställas. Mycket praktiskt!

"Knuffa för insekter. Del I" lämpar sig framför allt för nybörjare utan förkunskaper. För den som har kommit lite längre kan den utgöra ett mer lättläst (och billigare) alternativ till den faktaspäckade och något tungsmälta "Nordeuropas insekter" av Michael Chinery. Erfarenheter från den gångna sommaren visar att "Knuffa för insekter. Del I" fungerar bra som lärobok på kortare nybörjarkurser om insekter. Fältbiologernas bok kan utan tvekan hjälpa till att sprida insektsintresset utanför de redan frälstas skara!

Fredrik Ronquist